

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr. 80 din 03 iulie 2019

Dna Maia SANDU
Prim-ministrul Republicii Moldova

Dna Natalia GAVRILIȚA
Ministrul Finanțelor

Stimată Doamnă Prim-ministru,
Stimată Doamnă Ministru al finanțelor,

Actualmente, Republica Moldova este într-o situație economică și financiară destul de complicată, fiind în căutarea unor abordări și soluții novatorii, care să permită ruperea cercului vicios și folosirea la maximum a potențialului/interesului/energiei pozitive a societății, inclusiv din cadrul APL.

În mod special, urmează a fi atrasă atenția la potențialul de dezvoltare existent la nivelul local/regional. Potențial care a fost neglijat și/sau inhibat datorită unor politici de centralizare excesivă, blocării procesului de descentralizare și limitării rolului/posibilităților APL în procesul de dezvoltare a țării. De aceea, eliminarea tuturor barierelor de ordin administrativ, financiar, economic care afectează activitatea APL, poate deveni una din direcțiile, care ar contribui la stabilizarea situației actuale și crearea unui fundament solid pentru dezvoltarea locală și națională.

În acest context, unul din aspectele/instrumentele importante care ar putea impulsiona dezvoltarea locală (infrastructură, economie) reprezintă capacitatea de îndatorare și creditare a APL. Acest element având strânsă legătură cu procesul de descentralizare financiară și fiind neglijat cu desăvârșire pe parcursul anilor.

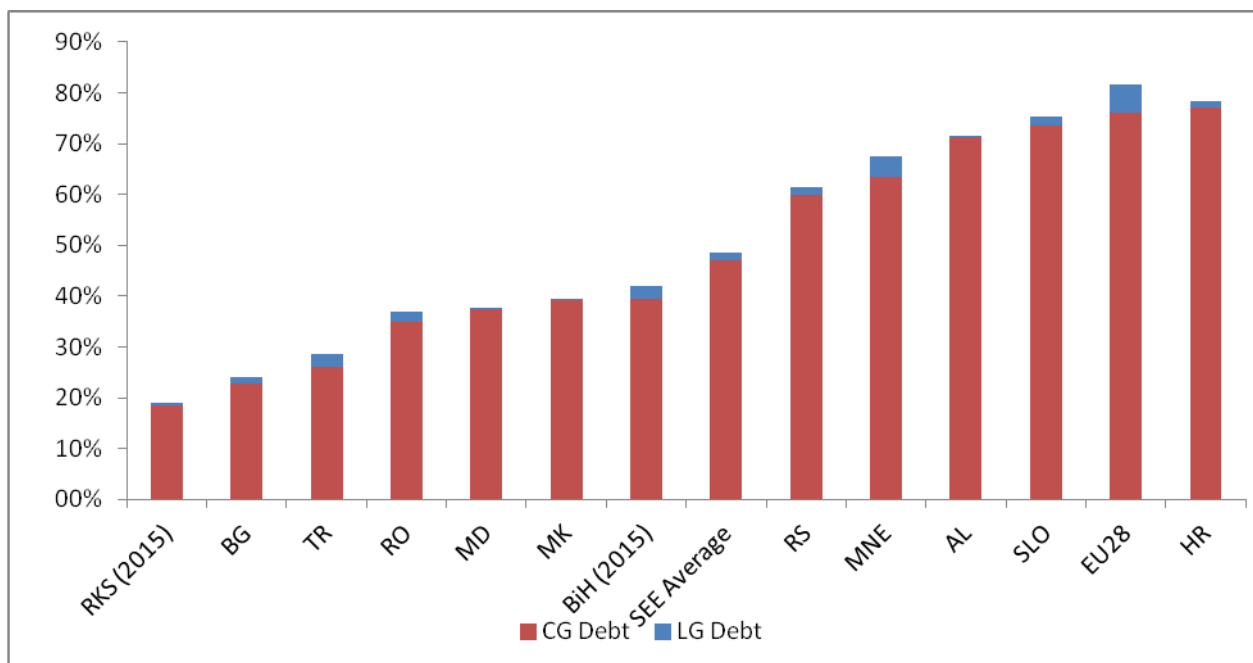
La finele primului trimestru al anului curent datorita unităților administrativ teritoriale (UAT) din Republica Moldova a reprezentat aproximativ 1,7% din datoria sectorului public, fiind în scădere față de situația cu un an în urmă. Totuși, autoritățile administrației publice locale exercită un spectru larg de funcții care reprezintă o parte importantă din activitățile sectorului public. Așa cum bine cunoașteți, societățile moderne sunt bazate pe un aport important al sectorului bancar în economie, iar activitatea de creditare este elementul esențial care contribuie la dezvoltare și prosperitatea economică. Gradul limitat de îndatorare al UAT indică asupra unui potențial irosit de dezvoltare a localităților, în condițiile unei penurii de resurse care caracterizează activitatea acestora.

Datele anului 2018 denotă că limita stabilită prin lege a plăților anuale (rambursarea sumei de principal, achitarea dobânzilor și altor plăți aferente) legate de deservirea datoriilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale la împrumuturile pentru cheltuieli de capital contractate sau garantate, a fost de ordinul a 1,2 mld. Lei, în condițiile în care soldul integral al datoriei UAT la finele trimestrului I al anului a fost de doar 1 mld. Lei. Un calcul simplu ne arată că în condițiile unor credite ordinare în care mărimea plăților anuale (rambursarea sumei de principal, achitarea dobânzilor și altor plăți aferente) este de ordinul a 15% din valoarea mijloacelor contractate, potențialul total al mijloacelor care puteau

fi investite în dezvoltarea UAT este de ordinul a 8 mld. lei pentru UAT, respectiv potențialul irosit la moment reprezintă aproximativ 7 mld. lei.

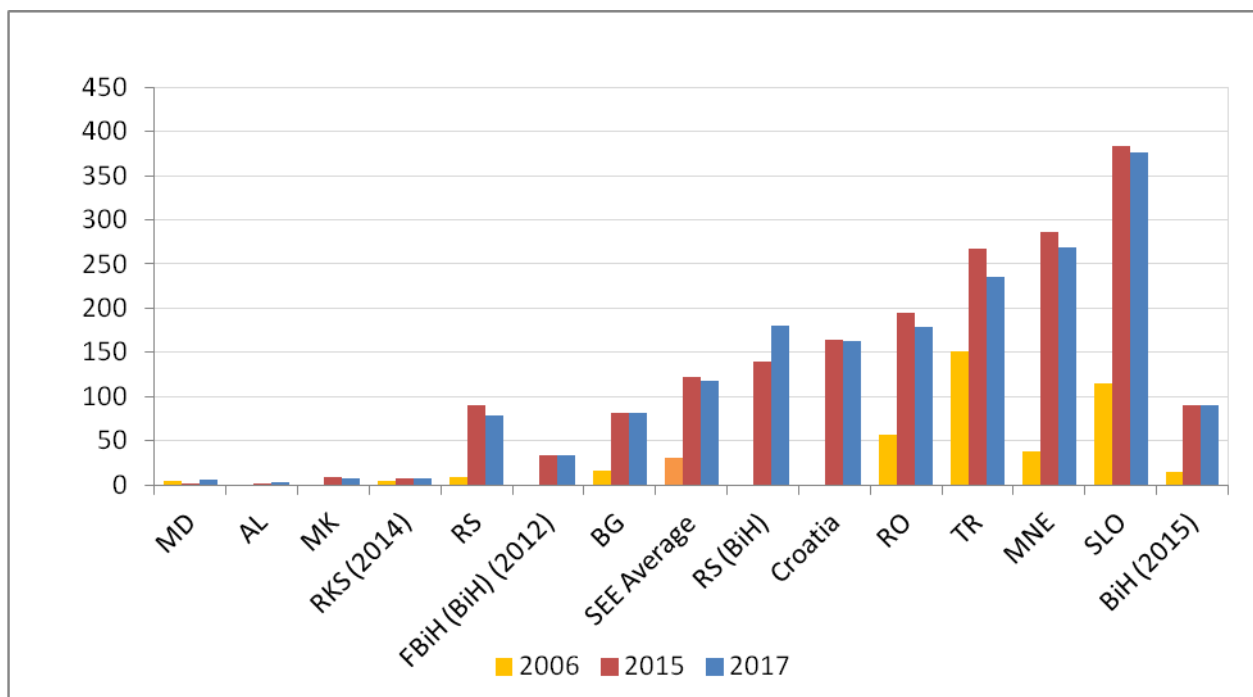
Situația Republicii Moldova la capitolul finanțării dezvoltării UAT prin îndatorare, sub aspect regional este mai mult decât critică. Datele ultimului raport al Indicatorilor Descentralizării Fiscale pentru Europa de Sud-Est¹ denotă practic lipsa activității de creditare la nivelul UAT, așa cum se poate vedea în graficele de mai jos.

Figura .1 Datoria publică pe nivele de guvernare, pondere în PIB, 2017

Sursa: NALAS

Figura 2: Creșterea datoriilor autorităților locale 2006-2017, (EUR per capita)

¹ Raportul poate fi consultat la această adresă http://www.nalas.eu/News/FD_2018

Sursa: NALAS

În scopul depășii situației critice la acest capitol propunem întreprinderea unor acțiuni care ar putea viza:

- Dezvoltarea de către Ministerul Finanțelor, în baza normelor și reglementărilor existente, a unui contract model pentru UAT în vederea facilitării procesului de negociere cu instituțiile bancare a contractelor de creditare;
- Dezvoltarea de către Ministerul Finanțelor a unui ghid de bune practici și a unui îndrumar în domeniul creditării UAT;
- Dezvoltarea unui program de stimulare a creditării UAT după modelul Programului ”Prima casă” care să prevadă plafonarea costurilor aferente creditelor acordate UAT și oferirea unor garanții din partea Guvernului în vederea stimulării activităților de creditare a UAT.

Se impune a se menționa în acest sens că ponderea creditelor acordate economiei de către sectorul bancar din Republica Moldova este mică, mult sub nivelul economiilor dezvoltate. Astfel, stimularea activităților de creditare în baza propunerilor menționate mai sus nu doar va îmbunătăți situația financiară a UAT, dar va contribui la îmbunătățirea condițiilor de trai în localitățile țării, va stimula activitatea economică și consumul populației, toate acestea având un efect benefic asupra economiei naționale.

Prin urmare, CALM solicită examinarea acestor propuneri, inclusiv crearea unui grup de lucru în cadrul căruia să fie discutate și agreate măsurile necesare a fi luate în vederea facilitării accesului APL la piața de împrumuturi/creditare.

Cu respect,

Viorel Furdui,
Director executiv CALM

Ex: Viorel Gîrbu
Tel: 22-35-09